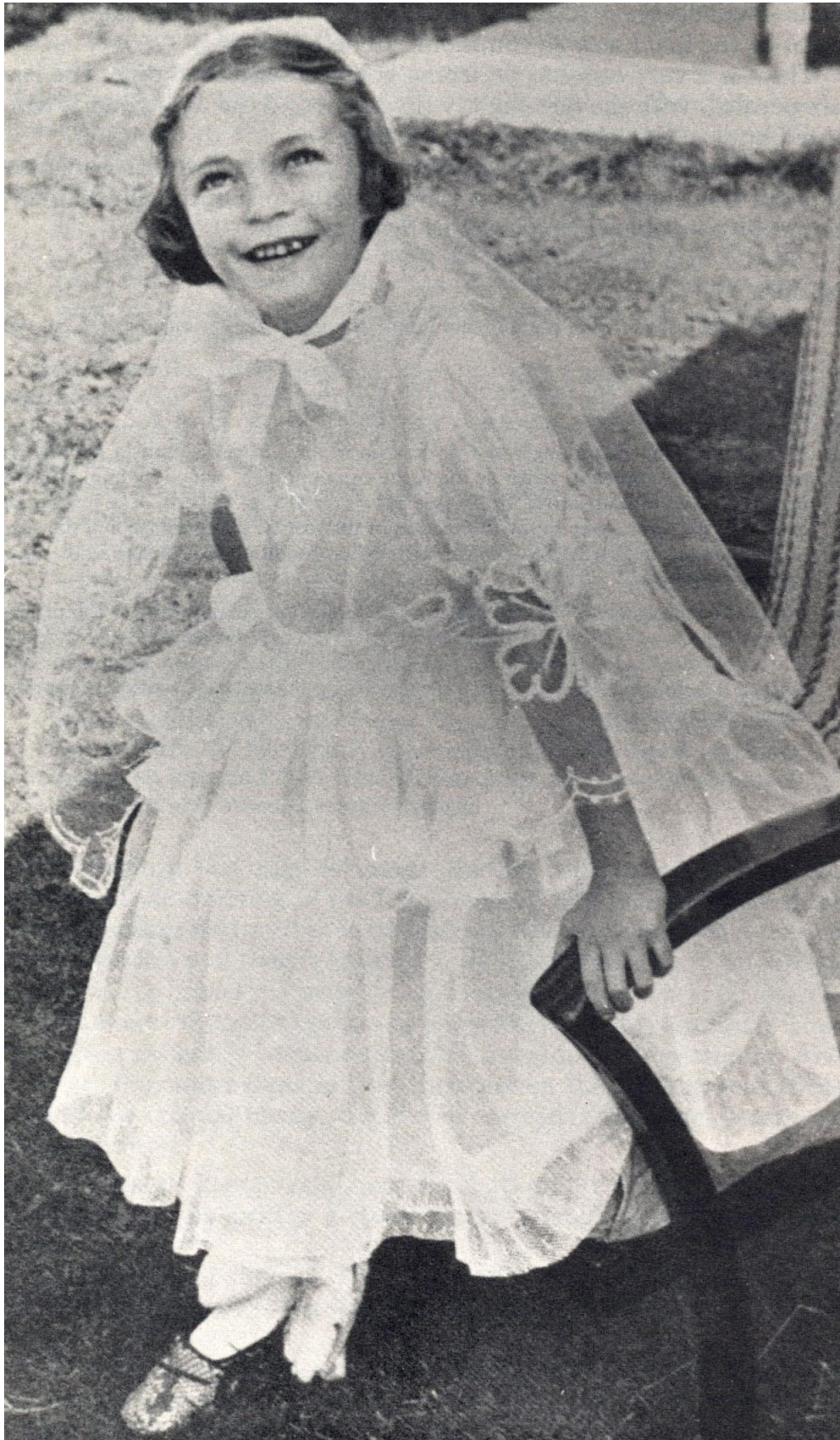

Josie in haar trourok die dag van haar terugkeer na Gloucester.

MEER AS WAARVOOR EK GAAN VRA HET

CHARLES FOLEY

Josephine Woollam is in 1945 gebore en het deur die eerste vier jaar van haar lewe, 'n gelukkige en gesonde kind, gerompel. Toe kom moeilikheid. Sy het van die piogene bakterieë siek geword, die wat osteomiëlitis veroorsaak, en die akute pynlike inflammasie van die bene en murg het begin te versprei. Kop, longe en bene is almal deur die kwaadaardige siekte aangetas; Die septisemie het veelvuldige absesse in bene, longe en kopvel tot gevolg gehad. Op 'n keer het sy dertien absesse op haar kop alleen gehad. Die infeksiefokus was in haar linkerheup, waardeur haar linkerbeen ophou groei; Teen die tyd dat sy tien jaar oud was, was die linkerbeen ongeveer agt duim korter as die regterkant, en die linkervoet was gedraai en wys direk afwaarts. In 1952 moet sy in traksie geplaas word en in 'n raam lê. Teen daardie tyd het sy meer tyd in hospitale deurgebring as wat sy tuis deurgebring het. Sy was fisiek en geestelik verslete. Haar gewig was net 3 klippe (19 kilo).

In 1955 het Groepkaptein Leonard Cheshire, V.C., van die Royal Air Force, 'n kort artikel vir *Picture Post* geskryf, met verskeie illustrasies. Op die Dinsdag van die Heilige Week het Josie se pa die tydskrif huis toe gebring. Josie het soveel skoolopleiding verloor dat sy nie te goed gelees het nie, maar sy het gretig belanggestel in die illustrasies, veral die een van die Heilige Gesig. Op Goeie Vrydag was haar gedagtes gesentreer op die Kruisiging en omstreeks 3 uur het sy haar ma gevra om die meditasies van die Weg van die Kruis voor te lees. Daarna het sy verskeie kere gesê dat as sy die Heilige Kleed kon sien, sy geweet sy sal weer loop, en haar hartseer ma prewel haar instemming. Later dieselfde dag het Josie se temperatuur tot 'n kommerwekkende 103° opgeskiet en sy is na die hospitaal gehaas, maar haar toestand het onheilspellend versleg. Haar longe het begin bloei en teen die eerste dae van Mei het sy elke dag meer as 'n koppie vol bloed opgehoes. Dr. Stallman, die chirurg in beheer, moes vir haar ma sê die kind is besig om dood te gaan. Die priester is geroep en hy het die salwing en die Viaticum bestuur. Josie kon nie eet nie, maar sy het aanhoudend herhaal dat as sy net die Kleed kon sien, sy geweet het sy sal weer gesond word.

Op 9 Mei skryf mev Woollam aan Kapt. Cheshire:

Ek skryf om u te vra of my dogter Josephine geseën kan word met 'n oorblyfsel van die Heilige Kleed. Sy is tien jaar oud en is in die hospitaal met osteomiëlitis in heup en been. Ook 'n longabses. Haar dokter het my vertel dat daar geen hoop is dat sy beter sal word nie. Sy was die afgelope vyf jaar in en uit hospitale. Vrydag het sy ontvang

die Laaste Rites van die Kerk. Josephine het my gevra om aan jou te skryf, en sy het gesê dat as sy net die Relic kan sien, sy beter sal word en weer sal loop. Almal by die hospitaal was baie goed vir haar. Sy het altyd baie pyn, maar sy het nog altyd 'n glimlag ... Ek weet ek vra groot dinge, maar ek hoop en bid dat my gebede verhoor sal word sodat my dogter beter sal word.

Ek bly, mev Veronica Woollam

Dit is duidelik uit daardie eenvoudige verklaring van geloof en hoop, met sy waarneembare ondertone, dat sy geen groot verwagtinge van sukses gehad het nie; maar sy is bestendig en solied en ferm, en sy bid heelhartig.

Die Kaptein was weg toe die brief aankom, maar iemand van sy kantoor het 'n pragtige foto van die Kleedgesig gestuur, met 'n brief waarin hy verduidelik dat daar geen oorblyfsels van die Kleed was nie; dat die kleed 2000 myl ver in Turyn was; dit is selde uitgebring vir openbare uiteensetting, en selfs dan slegs onder die strengste sekuriteitsvoorwaardes, ens.

Toe Cheshire terugkeer, is hy van die brief vertel; Hy sê hy kon nie die versoek uit sy kop kry nie.

Toe kom twee briewe vinnig agtereenvolgens. Josephine was nie meer op haar sterfbed nie, maar het in 'n rolstoel in die saal rondgedwaal. "Die dokter kon skaars sy oë glo toe hy haar Vrydag in 'n rolstoel sien." Die tweede brief, 'n paar dae daarna, het berig dat Josie uit die hospitaal huis toe gestuur is, beter as wat sy lankal was.

Ek het in Oktober 1984 'n paar uur saam met mev Woollam deurgebring, en ek het haar gevra om spesifiek te wees oor wat gebeur het. Josie se suster, Pauline, was ook teenwoordig en het die feite bevestig. "Toe die foto van die Heilige Gesig van die Kleed vroegoggend by die posaflewering aankom, het ek dit daar op die mantel bokant die kaggel neergesit waar ek dit kon sien terwyl ek my werk gedoen het ... en elke keer as ek daar verbygegaan het, het ek gebid en gebid ..." Daardie middag het sy soos gewoonlik vir Josie in die hospitaal gaan sien. Sy onthou dat van die personeel na haar geroep het, "Jy sal 'n groot verandering in Josie sien," wat sy ongelukkig erken het ... en toe sy die hokkiedeur oopmaak, word sy gekonfronteer met 'n leë bed en vrees die ergste. Toe hoor sy 'n giggel van agter die deur en vind Josephine in 'n rolstoel sit en lag vir die verbasing en verbystering op haar ma se gesig. Die stafverpleegster het vertel dat Josie na ontbytyd gevra het of sy kan opstaan, en die verpleegsters het haar laat wag en gedink dat hulle te doen het met die grille van 'n sterwende kind; maar sy was so nadruklik dat sy redelik goed gevoel het dat hulle haar versigtig in 'n rolstoel geplaas het, en tot hul verbasing kon sy nie net sonder hulp regop sit nie, sy het nie net soos 'n magpie weggekruip nie, maar sy het onder haar eie stoom in die saal begin rondry. Twee weke later is sy uit die hospitaal ontslaan.

Ek het by myself gedink dat die plasing van die foto van die Heilige Gesig op die mantelstuk en die skielike en gelyktydige herstel van die kind slegs 'blote toeval' was, gelukkig onuitgesproke omdat mev Woollam voortgegaan het: 'Die buitengewoonste was dat sy nie net so vinnig gesond geword het nie en presies

die tyd toe ek die foto tuis op 'n ereplek geplaas het, maar van daardie dag af het geen ulkus aan haar liggaam gesuggereer nie. Die agt maagsere aan haar been het nooit weer gesak nie." Pauline het bygevoeg dat die wonde oop en diep gebly het, maar daar was nooit enige suppurasie na daardie dag nie. Josie was steeds aan die rolstoel gekluister, aangesien haar linkervoet een probleem was, maar ook haar bene nie eens haar effense gewig sou ondersteun het nie. Op 17 Junie het G.C. Leonard Cheshire het op die drumpel aangekom met 'n groot prentjie van die Kleed en 'n lewensgrootte een van die Heilige Gesig. Hy gaan sit saam met Josie en verduidelik volledig en breedvoerig al die baie belangrike dinge wat ontdek is oor die Linne, en sommige van die probleme daarvan, en wat dit ons vertel van Onse Here se lyding. Wat haar versoek betref dat sy geseën moet word met die Kleed - dit was eenvoudig "nie aan nie" ... *Geen manier* kon dit gedoen word nie ... *Geen manier nie*. Josie luister met groot aandag na die eerste deel van sy toespraak. Van die laaste deel het sy nie die geringste kennis geneem nie. So weer het die goeie Kaptein geduldig verduidelik dat die Kleed weggesluit is agter drie groot staalroosters, elk gesluit met 'n ander sleutel; dit was vervat in 'n groot vuurvaste kluis in 'n omheining bokant die altaar in die katedraal in Turyn. Die eenaar van die kleed was die koning van Italië, verban in Portugal, wie se toestemming verkry moes word, dan sou die toestemming van die kardinaal aartsbiskop Maurilio Fossati van Turyn gesoek moes word, omdat hy die voog van die kleed was; sowel as die Canon Prokureurs, die Italiaanse staatsowerhede en (desperaat op soek na 'n uiteindelijke argument) selfs die Pous self sou geraadpleeg moes word ... sy het gevra vir die onmoontlike! Josie kyk hoe sy mond hierdie dinge sê, knik haar instemmend en glimlag ... maar nie met haar oë nie.

Tydens die Tweede Wêreldoorlog het Groepkaptein Cheshire die hoogste toekenning vir dapperheid verwerf wat Engeland kan toeken, die Victoria Cross. Een gebeurtenis was die bombardement van 'n belangrike spoorwegbrug in die Baai van Antheor, wat misluk het. "Ek sal onthou dat 'n geleentheid wat gemis word vir ewig gemis word, en kom wat mag ek nooit weer huiwer nie, ten minste nie een keer dat ek die teiken gesien het nie," het Cheshire agterna geskryf. Hier het hy te kampe gehad met iemand wat beoefen het wat hy verkondig het; sy het haar teiken gesien, en sy gaan ook nie afgebuig word nie. Cheshire het daardie dag in Gloucester beskryf en gesê dat hy na die stukkie van 'n kind gekyk het, die misvormde voet, die been vermink en vasgebind in 'n spalk, en hy het geluister na die bestendige verklaring dat as sy die kleed sien, sy weer sou loop. 'Dit lyk asof daar niks anders was om te doen nie, behalwe om haar na Turyn te neem.'

Maklik gesê, nie so maklik gedoen nie. Destyds het Cheshire herstel van 'n groot borsoperasie, so vlieg was vir hom verbode. Die bewoner van die rolstoel was 'n siek kind. Die verpleegster wat verloof was om hulle te vergesel, moet op die nippertjie afklim. Cheshire sal dus navigator, verpleegster, vlieënier en enjin moet wees, stoot, trek, manewering en beplanning vir hulle albei. Daar was ook die kwessie van fondse. Hy het min gehad en sy het niks gehad nie. 'n Mens kan hierdie hele affêre 'n geloofsonderneming noem. Aartsbiskop Grimshaw van Birmingham het tot hul redding gekom oor die geldprobleem en hulle gestuur op pad na Lissabon waar Humbert II van die Huis van Savoye gewoon het, wat die kleed die afgelope 500 jaar besit en beskerm het. Die verbanne koning het

hulle nie net gewillig al die toestemmings gegee wat hulle versoek het nie, maar ook die nodige fondse voorsien vir die res van hul reis. Onbekend aan hulle, het hy ook sy verteenwoordigers in Italië gebel om alles in hul vermoë te doen om te help. Terselfdertyd het hy Cheshire gewaarsku dat die probleme baie in beide die kerklike en die burgerlike administrasies sou wees, veral die oproep van belangrike en besige persone wat op 'n afstand gewoon het, veral op so kort kennisgewing.

Ons reisigers het oor Spanje en Frankryk begin en af na Italië. Op die spoorwegplatform in Turyn het hulle 'n klein groepie gevind wat op hulle wag; hulle verblyf gereël is, sou die kardinaal hulle die volgende oggend sien. Koning Humbert het inderdaad die pad glad gemaak.

Toe kardinaal Fossati hoor dat hulle wil hê dat die altaarkluis oopgemaak moet word, het die kleed uit sy verseëlde relikwie verwyder, met al die voorgeskrewe bywoning van regs-, burgerlike en kerklike getuies, met al die veiligheidsreëlings wat oorweeg moet word, skud hy sy kop stadig en met spyt. Dit kon eenvoudig nie betyds gedoen word nie ... te veel mense sou ongemaklik wees en die kleed in gevaar gestel word. Dit was 'n dooie punt. Dit was 'n dooie punt totdat Josie 'n klein pakkie agter uit haar rolstoel gehaal het en vir hom 'n nuwe paar skoene gewys het wat sy gaan dra om huis toe te stap; en 'n lang wit kantrok, haar trots en vreugde. Josie het aan die Kardinaal verduidelik dat dit 'n "trourok was wat my tannie spesiaal vir die seën gemaak het." Daarop is gesien dat His Eminence redelik vinnig na 'n hoek van die kamer loop, waar hy homself 'n paar minute lank bekommerd gedink het voordat hy na sy studeerkamer gegaan het, waar hy verskeie mense hoor bel het. Toe hy na hulle terugkeer, het hy gesê dat hulle om 16:00 sou terugkom, en as al die reëlings teen daardie tyd getref kon word, kan die seën miskien plaasvind.

Op die vasgestelde uur is al die reëlings inderdaad getref; die verskillende owerhede was teenwoordig; en Josie was daar, geklee in haar trourok en sluier, met die nuwe skoene handig agter in die rolstoel. Daar was 'n tydperk van gebed, privaat en vurig, totdat die kardinaal van sy knieë af opgestaan het. Twee priesters het met die leertrappe opgegaan, die seëls begin breek en die staalroosters oopgemaak. Die groot relikwie, meer as vier voet lank, is uit die omhulsel onttrek, neergesit en eers op 'n tafel voor die altaar geplaas. Toe is dit oor die arms van die rolstoel geplaas sodat Josie

Josie en kapt Cheshire met hul eerste aankoms in die katedraal.

haar hande daarop kon rus; maar niks het gebeur nie. Die kardinaal is gevra of die buitenste seëls gebreek kan word en die kleed opgelig kan word. Hy het die seëls ondersoek en toe ingestem dat dit gebreek moet word. Toegedraai in sy rooi sybedekking, is die kleed uitgelig, steeds vasgebind met sy vele egtheidsbande en seëls, en op Josie se skoot geplaas. Niks het gebeur nie. Josie het gevra of die Kleed langs die gespalkte linkerbeen geplaas kon word, en daarvoor het ook die Kardinaal toestemming gegee. Niks het gebeur nie. Josie is toegelaat om haar handjie binne-in die rooi sybedekking te glip; toe is die swaar rol eerbiedig in die relikwie vervang, die slotte is verseël en weer gestempel. Die verrigtinge is geregistreer en aangeteken en in die amptelike dokumente getuig, en die kleed is na sy rusplek terugbesorg.

Josephine het nie opgestaan en geloop soos sy gedink en wou hê nie. Sy was baie stil. In die sakristie soen sy die kardinaal se ring en bedank hom vir sy vele vriendelikheid; Sy vou haar trourok weg en pak haar skoene weg. Blykbaar het niks gebeur nie, niks het verander nie. Leonard Cheshire, die getuie van daardie eerste paar dae, sê: "Aanvanklik was sy natuurlik teleurgesteld, maar op 'n eienaardige manier het dit gelyk of sy 'n doel, 'n rigting, verstaan. Sy het baie min oor haarself en die verwagte genesing gepraat, maar baie oor ander mense en die eer wat die Heilige Kleed aan Ons Here sou bring as die hele wêreld dit net kon sien.

Haar ma het hulle by Victoria-stasie in Londen kom ontmoet, en in antwoord op haar vraag oor wat Josie in Turyn ontvang het, het Josie geantwoord: "Meer as waarvoor ek gaan vra het" ... 'n nuuskierige antwoord vir 'n kind. Sy het later bygevoeg dat as sy geweet het hoeveel moeilikheid dit gaan veroorsaak, sou sy nie gevra het om te gaan nie!

Josephine het nooit op enige tydstip in haar lewe die bewering gemaak dat sy genees is nie, maar met haar terugkeer is opgemerk dat die diep, oop en ondraaglike ulkuse, insluitend dié op haar been, begin genees. Van daardie tyd tot aan die einde van haar lewe het sy geen verdere probleme gehad met die beenmyelitis daar of elders nie, met die uitsondering van 'n klein operasie, aan die einde van 1955, om een ulkus te dreineer. Sy was steeds aan die rolstoel gekluister, aangesien nie een van haar bene haar sou ondersteun het nie.

Wat is die bewyse vir bogenoemde stellings. Die ortopediese chirurg wat haar vanaf die aanvang van haar siekte in 1949 opgepas het, was 'n lid van die Royal College of Surgeons. In sy aantekeninge vir die begin van 1956 teken dr Stallman met 'n mate van fassinatie op: "*Dit lyk asof die sinusse genees word.*" In dieselfde jaar het dr Merryweather, ook 'n lid van die Royal College of Surgeons, die pligte van ortopediese chirurg oorgeneem en hy berig: "Die osteomiëlitis blyk stil te wees, en daar is *niks daarna wat dui op enige herhaling van die beeninfeksie nie*, hoewel sy met 'n gruwelike gestremdheid gelaat is. Ek het uiteindelik die (linker) been afgehaal omdat dit vir haar nutteloos was en sy het daarna baie goed met 'n kunsbeen aangegaan" (privaat brief gedateer 8 Oktober 1984). Die amputasie was

in 1966 opgevoer. Tot op daardie tyd is haar misvormde linkervoet vasgegryp in 'n soort "skoene" met staalkalibers aan elke kant, wat tot by 'n vals voet en 'n skoen strek. Sy kon net op krukke rondbeweeg. Dit was 'n nuttelose en lomp prostese en die kalipers het pynlike sere veroorsaak. Met die kunsbeen, eers met krukke, toe met 'n wandelstok en uiteindelik sonder een van die twee, het sy geloop! Dr. Merryweather skryf: "As ek na haar geskiedenis as geheel kyk, moet ek bieg dat 'n mens getref word deur die feit dat die einde van 1955 wel saamgeval het met 'n lang tydperk van rustige osteomiëlitis. Was dit net toeval of was dit iets meer?"

Josephine het sterk begin word en kon aanvanklik 'n deeltydse werk aanvaar en daarna 'n voltydse beroep as telefoonskakelbordoperateur. In 1968 ontmoet sy Roy Jones. Hulle was getroud, het hul eerste kind in 1970 gehad. Ongelukkig is hy voor sy eerste verjaardag oorlede, maar Richard, die tweede kind, gebore in 1973, woon vandag by sy pa nie ver van Stroud in Gloucestershire nie. Josie het ter geleentheid van die uitstalling van 1978 na Turyn teruggekeer en haar geluk uitgespreek dat haar kinderbegeerte vervul is; dat duisende mense van regoor die wêreld nou die Kleed kon sien.

My redes vir die skryf van hierdie verslag is basies drie: 1) daar is 'n verkeerde klem op die gebeure geplaas; 2) geen ondersoek tot op hede plaasgevind het in oorleg met die primêre getuies nie; en 3) die kenmerke vir die oorweging van 'n wonderkuur, soos neergelê deur pous St. Pius X, is nog nie op Josephine se situasie toegepas nie. *Die deurslaggewende dag van die hele episode was toe die foto van die Heilige Gesig in die Woollam-huishouding aangekom het en in 'n ereposisie geplaas is. Dit was op daardie dag en op daardie presiese tyd dat Josephine skielik goed gevoel het.* Die reis na Turyn, hoewel dit al die publisiteit ontvang het, is sekondêr daaraan. Die primêre getuies is mev. Woollam en die jonger suster, Pauline; en, bowenal, die twee ortopediese chirurgte, dr. Stallman en dr. Merryweather.

Die pouslike reëls vir oorweging vir 'n wonderbaarlike genesing is soos volg:

1. **Die siekte is ernstig ernstig en die toestand verbeter nie.** Die kind sterf aan 'n sterflike siekte en buite mediese hulp.
2. **Die genesing moet oombliklik wees sonder periode van herstel.** Die kind was vyf jaar lank siek. Sy het herstel op die presiese tyd toe haar ma, onbekend aan haar, die prentjie van die Heilige Gesig op die mantelstuk geplaas het. Josie het van haar bed af opgestaan, goed gevoel. Die siekte het nie net verbeter nie; daar was toe of gedurende die res van haar lewe geen suppurasie meer van enige ulkus nie. Met ander woorde, die osteomiëlitis is genees.
3. **Die herstel kan nie natuurlik verklaar word nie.** Die progressiewe kwaal is in heftenis geneem, en die kind het oorgegaan van 'n toestand van ernstigste siekte na 'n toestand van belofte en gesondheid wat ruim nagekom is.

4. **Daar mag te eniger tyd geen terugval of blote verbetering wees nie.**

Gedurende die oorblywende 26 jaar van haar lewe was daar geen herhaling van die osteomiëlitis nie. Die chirurgiese verslae word deur die chirurge oor hul eie handtekeninge neergelê. Daar moet kennis geneem word dat 'n oombliklike of selfs baie vinnige genesing van osteomiëlitis deur natuurlike oorsake onmoontlik is. Die siekte val nie net 'n orgaan aan nie, maar ook die omliggende weefsels en beenmurg. Die siekte versprei as gevolg van die toksienindringing van die bloedstroom en die limfstelsel, insluitend die beenmurg. Dit penetreer die hele organisme. Om selle wat vernietig is (in die vel, die spiere, die bene) te herstel, benodig nuwe selle, en sulke fisiologiese operasies benodig tyd. Die kitskuur van die hele liggaam is medies en biologies onmoontlik. Tog is dit wat met Josie Woollam gebeur het. Die veelvuldige ulkuse het opgehou om pus te produseer. Die wonde het oopgebly totdat sy na Turyn gegaan het; nadat die Heilige Kleed langs haar been gelê is, het diegene begin toemaak en genees, wat 'n cicatrix agtergelaat het om hul gang te merk.

Nie net het sy weer geloop nie, maar soos ek haar gelukkig hoor sê het, het sy haar eie motor bestuur, sy het haar man, haar kind en haar huis gehad en het die krag gekry om met trots na hulle om te sien. Ek het 'n bandopname wat Josie gemaak het van die gebeure van haar pelgrimstog in Turyn. Sy praat stil en eweredig, sonder enige oordrywings, en eis nooit iets buitengewoon nie. Dit is die roerendste om na haar te luister terwyl sy sonder sukses probeer om dit wat in Turyn gebeur het, onder woorde te bring; Sy huiwer, wankel en stop. Drie keer probeer sy beskryf, verduidelik en eindig deur te sê: "Dit is moeilik om in woorde te stel ... Dit was 'n spesiale genade ... Wat dit ook al was, dit het my hele uitkyk, my hele gemoedstoestand verander." My eie reaksie om na haar te luister en na te dink waaroor sy gepraat het, is dat sy wys geword het.

Leonard Cheshire sê van haar dat sy onbaatsugtig geword het, stil van verstand, dat sy daardie vrede gehad het wat die wêreld nie kan gee nie. Haar suster Pauline is bekommerd dat sy nie haar eie reaksies in hierdie tyd kan beskryf nie, nog minder Josie s'n, maar sy gebruik die woord 'gelukkig' 'n paar keer. Dit is iets wat Josephine self beklemtoon, dat sy 'n kalmte in die diepte van haar gedagtes gekry het. Al die dinge wat haar in die verlede gekwel het, het vervaag, soos dat sy 'n las vir ander was, op ander moes staatmaak vir hulp, en dat dit altyd so sou wees ... Na Turyn het sy besef dat daar pyn en lyding gaan wees; Sy kon selfs die verlies van haar eerste baba aanvaar, hoewel haar stem altyd 'n toon of twee laat val as sy dit noem. "Iets het vir my in Turyn verander. Ek kan dit nie beskryf nie, maar dit het my in staat gestel om my lewe te aanvaar net soos dit is ... Ek het toe baie naby aan Jesus gevoel, nie emosioneel of sentimenteel nie, maar ek kan nou agter Hom aanloop. Iets is daardie dag aan my gegee, 'n genade om die daaglikse probleme van die lewe die hoof te bied. Ek is gelukkig en tevrede, en dit het my sedertdien elke dag bygebly." Die diep en stil waarheid van sulke woorde kan in haar stem gehoor word.

Josie Woollam is op 31 Mei 1981 oorlede. God rus haar lieflike siel. Hierdie verslag sou onvolledig wees sonder 'n spesiale vermelding van twee mense: Josie se ma en haar chirurg. Mev Veronica Woollam word gepas genoem. Sy is klein en sagegaard, en sy praat asof sy Ons Here verlede week in die supermark

ontmoet het. Met liefde vergelyk ek haar met die moeder waaroor Heilige Matteus skryf (15:21-28). 'n Mens kan jou maklik voorstel dat Ons Here ook vir hierdie ma knik en glimlag. "*O vrou, groot is jou geloof! Word dit aan jou gedoen soos jy wil*"; *en haar dogter is in dieselfde uur genees*.

Tweedens, dr. Merryweather. Onder die vermoeiende vrae wat ek aan hom gerig het, was die feit dat Josephine aan brongiektase gesterf het (dws dilatasie van die brongiale buise, gewoonlik as gevolg van die vorming van veselagtige weefsel in die longe). Ek het onthou dat Josephine onderskei het tussen die osteomiëlitis en die longprobleme, wat volgens haar te wyte was aan die feit dat sy longontsteking gehad het toe sy jonk was. Die dokter se prikkelende antwoord som hierdie gebeure op: "Die basiese infeksie was 'n septisemie (die teenwoordigheid in die bloedstroom van bakterieë en hul gifstowwe). Die beenabsesse was die gevolg hiervan, net soos die brongiektase, hoewel ek glo dat die brongiektase eers na die osteomiëlitis ontstaan het, so 'n mens kan sê dat dit sekondêr daartoe was. Hy gaan voort: "*Daar is beslis dinge in hierdie merkwaardige verhaal wat nie wetenskaplik verklaar kan word nie*. Ons ken almal die krag van verstand oor liggaam. Dit lyk vir my dat selfs 'n totaal nie-godsdienstige persoon sal moet erken dat iets met Josephine gebeur het wat haar geestelike houding verander het, met 'n gevolglige uitwerking op haar siekte. Dit, dink ek, is die minste wat gesê kan word, en baie sal 'n baie meer geestelike interpretasie daarop plaas.